

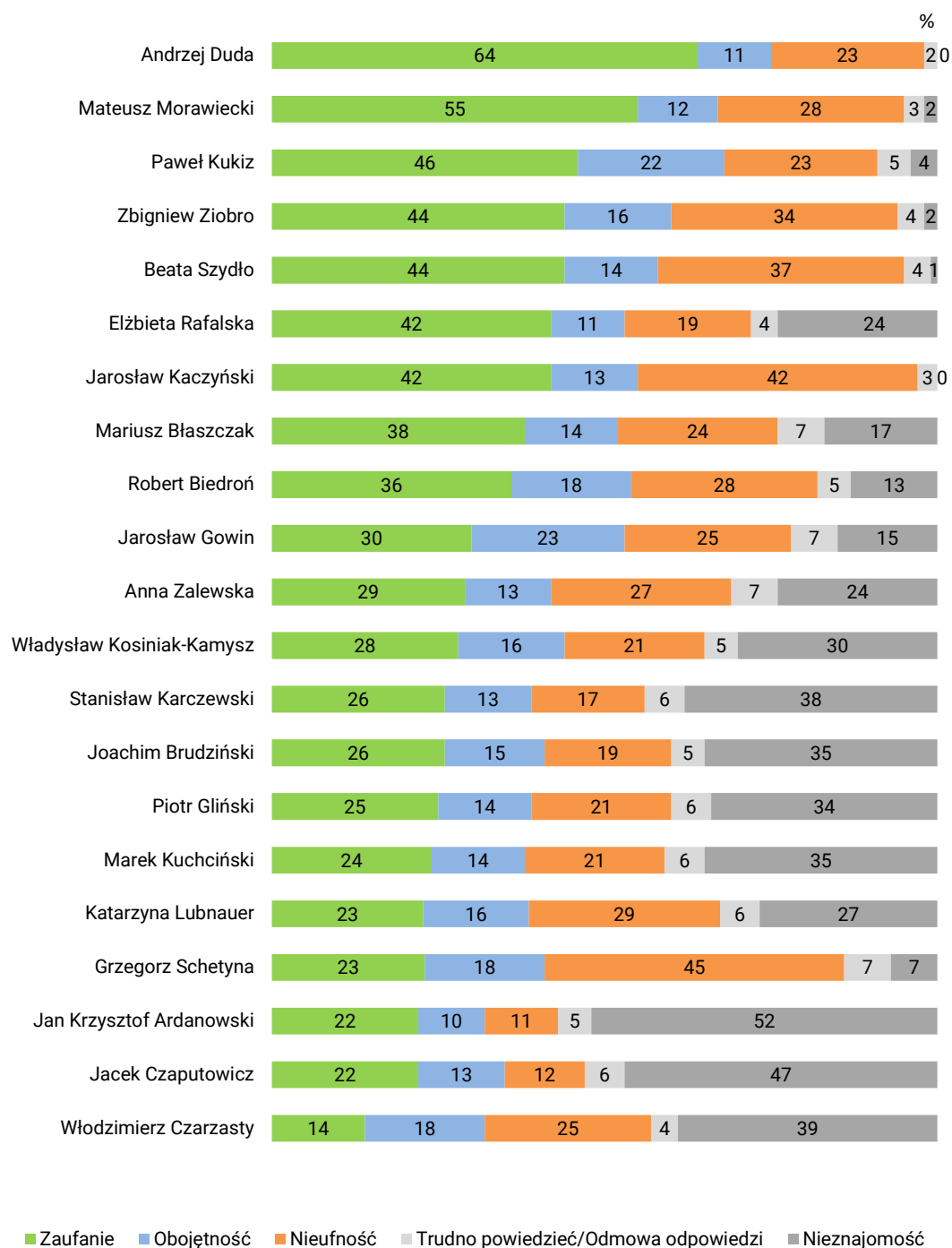
Zaufanie do polityków w marcu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 23 stycznia 2019 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków w marcu

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (346) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 marca 2019 roku na liczącej 982 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

W naszych badaniach na liście ocenianych polityków zawsze znajdują się: prezydent RP, marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom – staramy się uwzględnić inne znaczące w danym okresie postaci sceny politycznej, zarówno spośród polityków parlamentarnych – strony rządowej i opozycyjnej, jak i polityków działających poza parlamentem. Ankietowani oceniają poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych z badanych, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

W marcu¹, tak jak dotychczas, największym zaufaniem Polaków cieszy się urzędujący prezydent. Zaufanie do Andrzeja Dudy deklaruje obecnie 64% ankietowanych, w mniejszości pozostają osoby wyrażające nieufność w stosunku do głowy państwa (23%). Marcowe notowania prezydenta są minimalnie lepsze od rejestrowanych w ubiegłych miesiącach. Od poprzedniego pomiaru nie przybyło wprawdzie znacząco badanych mających zaufanie do prezydenta, nieco mniej osób ma jednak doń krytyczny stosunek.

Drugie miejsce na liście najczęściej obdarzanych przez Polaków zaufaniem polityków, z identycznym jak miesiąc temu wynikiem, zajmuje premier Mateusz Morawiecki. Ufa mu 55% ankietowanych, zaś nieco ponad jedna czwarta wyraża nieufność (28%).

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (346) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 marca 2019 roku na liczącej 982 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Na trzecim miejscu lokuje się Paweł Kukiz, który, podobnie jak w lutym, minimalnie wyprzedza w klasyfikacji wicepremier Beatę Szydło oraz ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobrę. Zaufanie do lidera Kukiz'15 ma 46% ankietowanych, nie ufa mu zaś niespełna jedna czwarta respondentów (23%). Niewiele mniej – po 44% deklaracji zaufania uzyskali w tym miesiącu wicepremier ds. społecznych Beata Szydło oraz minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro. Notowania obojga tych polityków pozostają podobne, także jeśli chodzi o poziom deklarowanej nieufności – wicepremier Beacie Szydło nie ufa 37% ankietowanych, nieufność w stosunku do Zbigniewa Ziobry wyraża 34% respondentów.

Minimalnie mniejszym zaufaniem cieszą się prezes PiS Jarosław Kaczyński oraz minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska, która w porównaniu z lutym zyskała na przychylności badanych. Zaufanie do tych polityków deklaruje po 42% ankietowanych. Uwzględniając jednak także negatywne noty, ich społeczny odbiór jest odmienny. O ile w przypadku minister Rafalskiej zaufanie jest nastawieniem dominującym (nie ufa jej 19% ankietowanych, a więc dwukrotnie mniej niż wyraża zaufanie), o tyle w stosunku do prezesa PiS nieufność wyrażana jest równie często jak zaufanie (42%).

Kolejne miejsca w rankingu, z zaufaniem niespełna dwóch piątych ankietowanych – zajmują szef MON Mariusz Błaszczak oraz Robert Biedroń, lider najmłodszej partii na naszej scenie – Wiosny. Zaufanie do szefa MON ma 38% ankietowanych, nie ufa mu prawie jedna czwarta respondentów (24%). Nieco słabiej bilans ten wypada w przypadku Roberta Biedronia – ufa mu 36% badanych, a 28% wyraża nieufność.

Zaufanie do pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków kształtuje się na niższym poziomie, nieosiągającym jednej trzeciej pozytywnych wskazań.

Niespełna co trzeci badany ma zaufanie do wicepremiera, ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina, który w tym miesiącu stracił nieco w opinii ankietowanych. Obecnie ufa mu 30% respondentów, a trochę mniej wyraża wobec niego nieufność (25%). Nieco słabsze notowania ma u badanych minister edukacji narodowej Anna Zaleska – zaufaniem obdarza ją 29% respondentów, a 27% jej nie ufa. Na tym samym poziomie kształtuje się także zaufanie do szefa PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza, który drugi miesiąc z rzędu traci w opinii badanych. Zaufaniem obdarza go 28% ankietowanych, zaś 21% respondentów mu nie ufa.

Na jeszcze niższym poziomie – w granicach jednej czwartej wskazań – kształtuje się zaufanie do mniej znanych badanych przedstawicieli rządu i rządzącej opcji politycznej. Po 26% deklaracji zaufania zebrali w tym miesiącu szef MSWiA Joachim Brudziński oraz marszałek Senatu Stanisław Karczewski, nieznacznie mniej osób zadeklarowało zaufanie do ministra kultury i dziedzictwa narodowego Piotra Glińskiego (25%) i marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego (24%). W notowaniach wszystkich tych polityków przeważają pozytywne noty, choć ta przewaga nie jest duża. Nieufność w stosunku do marszałka Karczewskiego deklaruje 17% ankietowanych, Joachimowi Brudzińskiemu nie ufa 19% respondentów, po 21% negatywnych wskazań otrzymali wicepremier Piotr Gliński i marszałek Sejmu Marek Kuchciński.

Blisko co czwarty badany ma zaufanie do liderów PO i Nowoczesnej – Grzegorza Schetyny i Katarzyny Lubnauer (po 23% deklaracji zaufania). Jednak w ocenach obojga tych polityków przeważa nieufność. Dużo negatywnych emocji budzi zwłaszcza osoba Grzegorza Schetyny. Nie ufa mu 45% ankietowanych, a więc prawie dwukrotnie więcej niż deklaruje zaufanie. Bilans ten wypada lepiej w przypadku słabiej znanej Katarzyny Lubnauer – nieufność w stosunku do niej wyraża 29% ankietowanych.

Podobnie często jak liderzy PO i Nowoczesnej z zaufaniem badanych spotykają się także politycy bardzo mało znani szerokiej publiczności – minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski oraz szef MSZ Jacek Czaputowicz. Polityków tych nie rozpoznaje prawie co drugi pytany (odpowiednio 52% i 47%). W dość wąskiej grupie identyfikujących ich osób ministrowie ci mają jednak dobre notowania. Zaufanie do Jana Krzysztofa Ardanowskiego i Jacka Czaputowicza deklaruje po 22% respondentów, a prawie dwukrotnie mniej osób im nie ufa (odpowiednio 11% i 12% deklaracji nieufności).

Najsłabszy wynik i ostatnie miejsce w marcowym rankingu zaufania przypadło liderowi SLD Włodzimierzowi Czarzastemu. Ufa mu 14% ankietowanych. Na poziom zaufania mają tu wpływ zarówno stosunkowo mała rozpoznawalność, jak i pewna niejednoznaczność wizerunku. Mimo wieloletniego stażu na politycznej scenie, szef pozaparlamentarnej SLD zalicza się do polityków stosunkowo słabo rozpoznawanych. Jego nazwisko i wizerunek nic nie mówią prawie dwóm piątym pytanych. Częstszym niż zaufanie nastawieniem wobec tego polityka są zarówno nieufność (25%), jak i obojętność (18%).

TABELA 1

	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	III '19	Różnica od II '19	III '19	Różnica od II '19		
w procentach						
Andrzej Duda	64	1	23	-3	11	0
Mateusz Morawiecki	55	0	28	0	12	2
Paweł Kukiz	46	1	23	1	22	4
Zbigniew Ziobro	44	0	34	-1	16	2
Beata Szydło	44	0	37	1	14	1
Elżbieta Rafalska	42	5	19	1	11	24
Jarosław Kaczyński	42	2	42	-1	13	0
Mariusz Błaszczak	38	0	24	-2	14	17
Robert Biedroń	36	1	28	2	18	13
Jarosław Gowin	30	-4	25	0	23	15
Anna Zalewska	29	-1	27	0	13	24
Władysław Kosiniak-Kamysz	28	-4	21	5	16	30
Stanisław Karczewski	26	1	17	2	13	38
Joachim Brudziński	26	3	19	-2	15	35
Piotr Gliński	25	-1	21	-1	14	34
Marek Kuchciński	24	-1	21	-1	14	35
Katarzyna Lubnauer	23	1	29	0	16	27
Grzegorz Schetyna	23	3	45	-4	18	7
Jan Krzysztof Ardanowski	22	-1	11	-1	10	52
Jacek Czaputowicz	22	0	12	-1	13	47
Włodzimierz Czarzasty	14	0	25	4	18	39

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie. Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0

W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Spośród uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej największą nieufność ankietowanych budzą liderzy dwóch najsilniejszych ugrupowań, od lat wyznaczających główną oś politycznych podziałów: szef Platformy Obywatelskiej Grzegorz Schetyna (45%) oraz prezes Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński (42%). Trzecie miejsce w tej negatywnej klasyfikacji zajmuje wicepremier Beata Szydło, której nie ufa 37% ankietowanych, a na czwartej pozycji pod względem liczby negatywnych wskazań lokuje się minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro (34%). Podobnie jak w czołówce rankingu społecznego zaufania, także na tej liście od dłuższego już czasu niewiele się zmienia.

Marzec nie przyniósł dużych zmian w społecznym odbiorze większości uwzględnionych w badaniu przedstawicieli naszej sceny politycznej. W stosunku do ubiegłego miesiąca na zaufaniu społecznym relatywnie najwięcej zyskała minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska (wzrost zaufania o 5 punktów procentowych). Po odnotowanym w lutym spadku, trochę lepsze okazały się w tym miesiącu oceny Grzegorza Schetyny. Zaufaniem darzy go obecnie o 3 punkty procentowe więcej badanych i jednocześnie mniej respondentów deklaruje w stosunku do niego nieufność (spadek o 4 punkty). Minimalnie lepsze od lutowych okazały się ponadto oceny prezydenta Andrzeja Dudy (spadek nieufności o 3 punkty procentowe) oraz szefa MSWiA Joachima Brudzińskiego (wzrost zaufania o 3 punkty procentowe i 2- punktowy, utrzymany w granicach błędu pomiaru spadek nieufności).

Krótką jest także w tym miesiącu lista polityków, którzy od ostatniego pomiaru stracili w opinii badanych. Po wyjątkowo dobrych ocenach z początku roku, marzec jest drugim miesiącem, w którym obserwujemy dość wyraźny spadek notowań szefa PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza. W stosunku do lutego zaufanie do lidera ludowców zmalało o 4 punkty procentowe i jednocześnie dość wyraźnie przybyło badanych mających dość negatywne nastawienie (wzrost nieufności o 5 punktów). Trochę gorsze niż miesiąc temu są ponadto oceny ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina (spadek zaufania o 4 punkty) oraz notowania lidera SLD Włodzimierza Czarzastego, któremu w marcu przybyło przeciwników (wzrost nieufności o 4 punkty procentowe).

W przypadku pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej nie notujemy już znaczących zmian na poziomie zagregowanych deklaracji zaufania i nieufności.

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2018										2019		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
J.K. Ardanowski	-	-	-	-	-	16	19	19	17	-	-	23	22
R. Biedroń	-	-	-	-	-	-	40	41	-	-	40	35	36
M. Błaszczak	39	40	38	38	38	40	42	39	40	37	-	38	38
J. Brudziński	20	22	20	19	19	21	24	20	23	19	24	23	26
J. Czaputowicz	21	24	24	21	19	-	23	20	25	21	22	22	22
W. Czarzasty	15	17	18	16	16	15	15	15	15	16	14	14	14
A. Duda	69	70	68	69	68	66	68	66	67	62	63	63	64
P. Gliński	25	29	26	26	22	26	29	25	29	-	27	26	25
J. Gowin	30	33	33	32	32	34	34	31	38	32	37	34	30
J. Kaczyński	41	42	39	41	39	41	41	41	43	39	39	40	42
S. Karczewski	24	28	26	26	24	27	29	22	28	24	26	25	26
W. Kosiniak-Kamysz	30	30	31	29	29	26	29	28	30	27	37	32	28
M. Kuchciński	25	27	24	25	23	26	27	23	26	23	26	25	24
P. Kukiz	48	48	50	52	48	53	52	50	46	45	44	45	46
K. Lubnauer	26	25	23	22	24	22	23	24	24	20	23	22	23
M. Morawiecki	60	61	59	57	57	57	57	54	58	55	54	55	55
E. Rafalska	38	40	40	38	37	38	41	38	42	-	37	37	42
G. Schetyna	21	21	25	20	23	23	23	23	26	24	28	20	23
B. Szydło	52	49	46	48	49	48	48	46	-	42	44	44	44
A. Zalewska	-	-	-	-	-	30	29	29	-	-	28	30	29
Z. Ziobro	44	49	45	45	43	49	48	47	46	44	44	44	44

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2018										2019		
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
J.K. Ardanowski	-	-	-	-	-	5	4	5	4	-	-	12	11
R. Biedroń	-	-	-	-	-	-	20	18	-	-	21	26	28
M. Błaszczak	27	25	28	26	24	27	23	27	26	28	-	26	24
J. Brudziński	19	17	20	20	18	21	16	19	20	22	23	21	19
J. Czaputowicz	7	6	10	8	9	-	8	10	9	12	13	13	12
W. Czarzasty	20	20	20	18	17	20	21	18	22	24	21	21	25
A. Duda	19	18	18	20	20	21	22	24	23	26	26	26	23
P. Gliński	22	19	22	20	20	20	20	19	19	-	23	22	21
J. Gowin	34	30	28	28	28	25	27	28	23	27	27	25	25
J. Kaczyński	42	41	44	42	44	42	43	44	42	45	47	43	42
S. Karczewski	17	15	18	17	17	17	15	17	16	17	19	15	17
W. Kosiniak-Kamysz	16	14	15	13	13	16	16	18	17	18	14	16	21
M. Kuchciński	21	20	25	21	22	22	21	24	20	23	24	22	21
P. Kukiz	24	21	20	20	21	19	19	21	24	26	24	22	23
K. Lubnauer	25	24	27	26	22	27	24	24	26	32	29	29	29
M. Morawiecki	19	17	20	21	21	24	25	28	25	28	31	28	28
E. Rafalska	11	12	22	21	19	17	16	17	16	-	21	18	19
G. Schetyna	51	46	44	47	43	45	45	47	45	46	45	49	45
B. Szydło	32	35	36	35	34	34	35	37	-	39	38	36	37
A. Zalewska	-	-	-	-	-	24	22	25	-	-	29	27	27
Z. Ziobro	35	33	36	34	34	32	32	34	35	34	36	35	34

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA-NIEUFNOŚCI

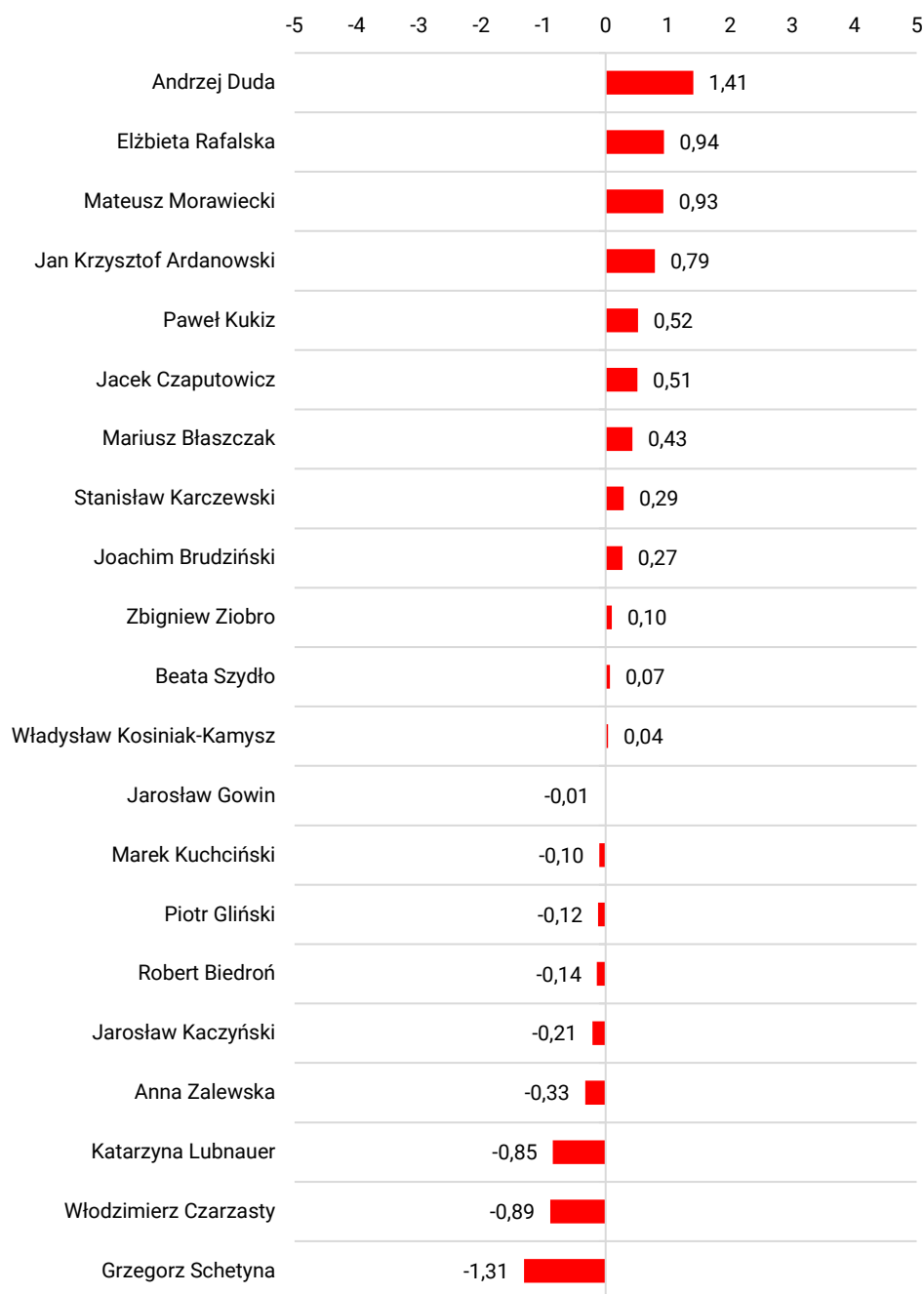
Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Najwyższą średnią ocen, świadczącą o największej przewadze pozytywnych nastawień, ma prezydent Andrzej Duda (1,41 punktu). Kolejne miejsca na liście najlepiej odbieranych polityków – z niemal identycznym wynikiem – zajmują Elżbieta Rafalska (0,94) oraz premier Mateusz Morawiecki (0,93). Wysoką średnią ocen, wskazującą na wyraźną przewagę zaufania nad nieufnością, mają minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski, Paweł Kukiz, szef MSZ Jacek Czaputowicz oraz minister obrony narodowej Mariusz Błaszczak (średnie ocen w granicach od 0,79 do 0,43). Pozytywne noty przeważają także, choć już w niewielkim tylko stopniu, w ocenach marszałka Senatu Stanisława Karczewskiego i szefa MSWiA Joachima Brudzińskiego (średnie wynoszą odpowiednio 0,29 i 0,27).

Średnie bliskie wartości 0, a więc wskazujące na niemal całkowite równoważenie się pozytywnych i negatywnych nastawień, uzyskali w tym miesiącu: Zbigniew Ziobro, Beata Szydło, Władysław Kosiniak-Kamysz, Jarosław Gowin, Marek Kuchciński, Piotr Gliński oraz Robert Biedroń (średnie od 0,10 do -0,14).

W tym miesiącu bilans Jarosława Kaczyńskiego wskazuje na niewielką przewagę ocen negatywnych (średnia wynosi -0,21). Nieco niższą średnią ocen ma minister edukacji narodowej Anna Zalewska (-0,33). O dużej przewadze negatywnych ocen i wyraźnie niekorzystnym wizerunku można natomiast mówić w przypadku Katarzyny Lubnauer (-0,85), Włodzimierza Czarzastego (-0,89) oraz Grzegorza Schetyny (-1,31).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w marcu 2019 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Marzec nie przyniósł wielu zmian w dotychczasowych notowaniach polityków. O znaczącej poprawie ocen można mówić jedynie w przypadku Joachima Brudzińskiego (wzrost średniej o 0,39 punktu). Z kolei jedynym politykiem, w przypadku którego obserwujemy znaczące – w stosunku do lutego – pogorszenie się ocen, jest lider PSL Władysław Kosiniak-Kamysz (spadek średniej ocen o 0,38 punktu). Bilans ocen pozostałych uwzględnionych w kolejnych badaniach polityków nie zmienił się w stopniu istotnym statystycznie.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	II 2019	III 2019	Różnica
Joachim Brudziński	-0,12	0,27	0,39 *
Jarosław Kaczyński	-0,47	-0,21	0,26
Mariusz Błaszczak	0,19	0,43	0,24
Jan Krzysztof Ardanowski	0,59	0,79	0,20
Grzegorz Schetyna	-1,48	-1,31	0,17
Elżbieta Rafalska	0,78	0,94	0,16
Marek Kuchciński	-0,18	-0,10	0,08
Paweł Kukiz	0,45	0,52	0,07
Mateusz Morawiecki	0,90	0,93	0,03
Anna Zalewska	-0,36	-0,33	0,03
Zbigniew Ziobro	0,07	0,10	0,03
Jacek Czaputowicz	0,49	0,51	0,02
Andrzej Duda	1,39	1,41	0,02
Beata Szydło	0,07	0,07	0,00
Piotr Gliński	-0,09	-0,12	-0,03
Włodzimierz Czarzasty	-0,84	-0,89	-0,05
Katarzyna Lubnauer	-0,78	-0,85	-0,07
Jarosław Gowin	0,07	-0,01	-0,08
Stanisław Karczewski	0,40	0,29	-0,11
Robert Biedroń	0,00	-0,14	-0,14
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,42	0,04	-0,38 *

* Różnice średnich ocen istotne statystycznie na poziomie 0,05

Największym zaufaniem Polaków niezmiennie cieszy się prezydent Andrzej Duda. Na drugim miejscu listy polityków najczęściej obdarzanych przez badanych zaufaniem, plasuje się premier Mateusz Morawiecki. Tylko tym politykom ufa ponad połowa respondentów. Kolejne miejsca w rankingu zaufania społecznego zajmują Paweł Kukiz, Beata Szydło oraz Zbigniew Ziobro.

Z kolei najwięcej negatywnych emocji budzą wśród ankietowanych szef PO Grzegorz Schetyna oraz prezes PiS Jarosław Kaczyński, którym nie ufa ponad dwie piąte dorosłych Polaków. Relatywnie wielu badanych deklaruje brak zaufania do wicepremier Beaty Szydło oraz ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobro.

Marzec nie przyniósł wielkich zmian w notowaniach polityków. Na zaufaniu społecznym zyskali nieco minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska oraz szef PO Grzegorz Schetyna. Jednak ogólnie najbardziej znacząca okazała się poprawa bilansu ocen szefa MSWiA Joachima Brudzińskiego. W porównaniu z ubiegłym miesiącem najbardziej stracił lider PSL Władysław Kosiniak-Kamysz. Minimalnie obniżyło się także deklarowane zaufanie do ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina. Z trochę bardziej krytycznym odbiorem niż miesiąc temu spotyka się ponadto obecnie lider SLD Włodzimierz Czarzasty.

Opracowała

Agnieszka Cybulska